

MILLORA DE LA BIODIVERSITAT DELS HORTS

ESTRUCTURES PER LA FAUNA

Aquestes fitxes tenen l'objectiu de fer una breu introducció a les diferents estructures que s'utilitzen als horts i parcs de la ciutat per afavorir diferents grups faunístics. A més d'un bon desenvolupament de la FLORA AMIGA al voltant de l'hort, que els proporcionarà l'aliment, és important que trobin espais per fer el niu i reproduir-se, o l'habitat aquàtic en el cas dels amfibis.

Ajuntament de
Barcelona

Torres nius de ratpenats

Els ratpenats són un grup de vertebrats, protegits per normativa europea, que desenvolupen una important tasca ecològica en alimentar-se d'una gran quantitat d'insectes. A les ciutats participen en la regulació de les poblacions d'insectes i en conseqüència, contribueixen al benestar de les persones.

La falta de llocs adequats per ubicar les colònies de cria constitueix un dels principals problemes per al seu desenvolupament. Amb aquestes estructures afavorim la seva presència a la ciutat.

Refugis d'insectes

L'ús de productes fitosanitaris, la pèrdua d'espais herbacis de qualitat i la fragmentació dels hàbitats afecten negativament les poblacions d'insectes. Per a moltes espècies, trobar un lloc adequat on fer-hi la posta també constitueix un factor limitant per al seu desenvolupament.

Aquestes estructures ofereixen forats de diferents diàmetres i materials (troncs, blocs de fusta i canyes) perquè insectes, com ara les abelles solitàries i les vespes, hi pugin fer niu durant l'època de reproducció (primavera-estiu).

Les abelles solitàries i les vespes, com la resta d'insectes pol·linitzadors, desenvolupen una funció ecològica de primer ordre participant en la pol·linització de les flors i en el control biològic de les plagues i malures que afecten a la vegetació dels nostres parcs i jardins. Afavorir la seva presència a la ciutat permet reduir l'ús de productes químics en benefici de la salut de les persones.

Piràmides de fusta i/o cúmulo de troncs

És un hàbitat especialment concebut per a la supervivència de moltes espècies d'invertebrats xilòfags (s'alimenten de fusta morta), fongs i microorganismes. Tots ells participen en els processos de descomposició de la matèria orgànica i en el reciclatge dels nutrients i, per tant, ajuden a mantenir la qualitat del sòl. Alhora, els invertebrats que s'hi desenvolupen són font d'aliment d'altres grups com sargantanes, ocells i petits mamífers i per tant, contribueixen a augmentar la presència de fauna en els espais verds de la ciutat.

Biotroncs

És el tronc principal d'un arbre que s'ha desbrancat i es deixa dempeus amb les arrels. La fusta morta en descomposició afavoreix el desenvolupament d'insectes i d'altres invertebrats dels quals s'alimentaran altres grups, com els ocells. Mitjançant la creació de cavitats de diferents mides es poden integrar refugis d'insectes en el propi tronc per afavorir els pol·linitzadors o bé, permetre que ocells típicament forestals com les mallerengues carboneres (*Parus major*) o pardals () puguin trobar llocs per a fer el niu. Constitueix una bona pràctica a favor de la biodiversitat i un exemple de gestió ecològica dels espais verds de la ciutat.

Fangars per orenetes

Tant l'oreneta vulgar (*Hirundo rustica*) com la oreneta cuablanca (*Delichon urbica*) són especialistes en alimentar-se d'una gran quantitat d'insectes voladors, entre ells els mosquits, i per tant, ens ajuden a disminuir les poblacions d'aquests insectes. La urbanització creixent de les ciutats dificulta, en gran mesura, que les orenetes obtinguin materials argilosos per a la construcció dels seus nius que solen situar sota ràfecs i balcons dels edificis de la ciutat. Amb aquest fangars afavorim la presència d'orenetes a la ciutat.

Ajuntament de
Barcelona

Espirals de pedra seca amb plantes aromàtiques

Construir un espiral de pedra seca serveix de suport de plantació a tot un seguit d'espècies vegetals amb flors riques en pol·len i nèctar i amb un rang de floració prou ampli per proporcionar aliment a molts insectes pol·linitzadors al llarg de l'any. La construcció de pedra seca ofereix, a més, possibilitats de refugi a una gran quantitat d'invertebrats i a petits rèptils com sargantanes i dragons que troben aixopluc entre les esquerdes i cavitats. Aquestes estructures permeten afavorir la presència de fauna i augmentar la biodiversitat dels espais verds de la ciutat.

Ajuntament de
Barcelona

Rocalles o roquissars

Es tracta d'aprofitar pedres de l'entorn proper (o totxanes, teules velles, etc.) per fer petits cúmuls en forma de roquissars i en llocs assolellats que són utilitzats com a espais de refugi, alimentació i nidificació de diferents grups faunístics que s'alimenten d'insectes, com per exemple el mosquit. L'objectiu és generar oportunitats perquè principalment sargantanes, dragons i invertebrats colonitzin aquestes estructures augmentant així la biodiversitat de l'espai.

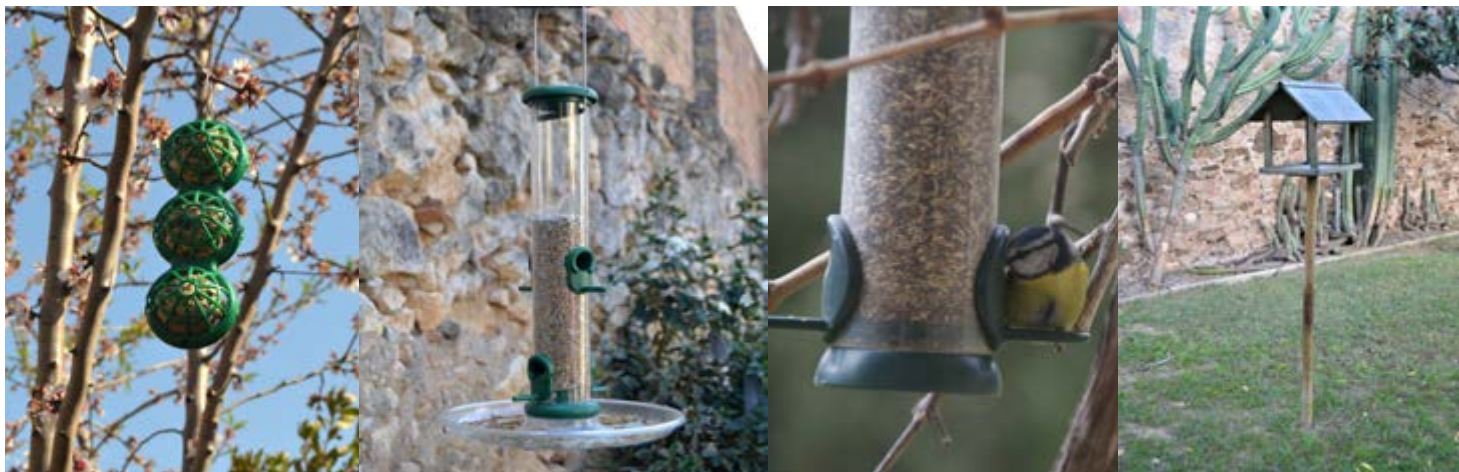

Basses naturalitzades

La naturalització de basses i estanys ofereix una alternativa a la gestió química i permet que la bassa es reguli per si sola a través de l'equilibri natural. Inclou actuacions tant en l'estructura com en la vegetació dels marges i dins la bassa.

Hi trobem plantes aquàtiques com el nenúfar, el lliuri, el papir o l'asprella, una alga que ajuda a mantenir l'aigua transparent i proporciona refugi a la fauna: amfibis com la granota verda, el tòtil i la reineta, o invertebrats aquàtics com cargols, libèl·lules o espiadimonis. La presència de fauna detritívora (cargols) ajuda a processar ràpidament la matèria orgànica en descomposició i la fauna depredadora de la bassa (larves de libèl·lules, entre altres) permet controlar les poblacions de mosquits.

Menjadores per ocells

Hi ha moltes espècies d'ocells que són visitants habituals de les menjadores, tot i que dependrà del tipus d'aliments que utilitzem.

A l'hivern és important aportar aliments amb un alt contingut calòric: cacauets, pipes, llavors i insectes. Durant tot l'any poden utilitzar-se boles i pastissos de sèu, nous, avellanes, pipes sense sal, ametlles, pinyons, móres, poma, pera, raïm, enciam,...

Cal evitar de col·locar la menjadora on puguin accedir els gats o les rates. Cal netejar-la sovint.

Nius / caixes niu per ocells insectívors

Ocells forestals insectívors com les mallerengues (carbonera, blava, emplomallada, petita, cuallarga) i el raspinnell, presents a la ciutat, són ocells insectívors que participen en el control biològic de la processionària del pi en alimentar-se de les erugues d'aquesta plaga.

Les caixes niu ofereixen un lloc adequat per a la nidificació d'aquests ocells i promouen la presència de poblacions estables en zones forestals i parcs i jardins amb poca disponibilitat de cavitats.

